

Sosiaali- ja terveysministeriö

Lausuntopyyntönnö 29.6.2018 (STM024:00/2017)

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi asumisperusteisesta sosiaaliturvasta rajat ylittävissä tilanteissa ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt sisäministeriöltä lausunnon otsikossa mainitusta luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Sisäministeriö lausuu seuraavaa.

Esityksellä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki asumisperusteisesta sosiaaliturvasta rajat ylittävissä tilanteissa. Laissa määriteltäisiin henkilön asumista ja työskentelyä koskevista edellytyksistä ja sitä sovellettaisiin tilanteisiin, jossa sosiaaliturvaetuuden maksamisesta päätettäessä joudutaan ulkomailta Suomeen tai Suomesta ulkomaille liikkuneen henkilön osalta ratkaisemaan, pidetäänkö henkilöä työntekijänä tai asuuko hän Suomessa. Työskentelyä ja asumista koskevat säännökset muodostaisivat kokonaisuuden muiden etuuksien myöntämistä koskevien edellytysten kanssa. Ehdotettavaa lakia sovellettaisiin siten yhdessä Kansaneläkelaitoksen toimeenpanemia asumisperusteisia sosiaaliturvaetuuksia koskevien lakien kanssa.

Sisäministeriö pitää esityksen tavoitteita kaiken kaikkiaan hyvinä ja kannatettavina. Esitys toteutuessaan selkeyttää sääntelyä, joka liittyy mm. maahanmuuttoa koskevissa direktiiveissä säädettyyn yhdenvertaiseen kohteluun sosiaaliturvan alalla.

Sisäministeriö kiinnittää huomioita muutamiin enemmänkin teknisiin seikkoihin.

Hallituksen esityksen luonnoksessa on viitattu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2016/801/EU tutkimusta, opiskelua, harjoittelua, vapaaehtoistyötä, oppilaskäyttö-ohjelmaa tai koulutushanketta ja au pairina työskentelyä varten tapahtuvan kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä (ns. *tutkija- ja opiskelijadirektiivi*). Direktiivin täytäntöönpanoa koskeva hallituksen esitys HE 21/2018 vp ja sitä koskeva hallintovaliokunnan mietintö (HaVM 7/2018 vp) on hyväksytty eduskunnassa 28.6.2018 (EV 72/2018 vp). Lakien vahvistamista koskeva tasavallan presidentin esittely on 10.8.2018. Lakien on tarkoitus tulla voimaan 1.9.2018.

Ehdotetun lapsilisälain uuden 1 a §:n 3 momentin 2 kohdan mukaan lapsilisää ei myöskään makseta, jos "työntekijälle on myönnetty lupa kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella annetun lain (/) 14 §:n nojalla". Ehdotettu lapsilisälain muutos näyttäisi olevan epäjohdonmukainen. Sisäministeriö toteaa, että kohdassa mainitun lain 14 §:n perusteella ei voi myöntää oleskelulupaa,

vaan kyse on saman lain 7 §:n nojalla opiskelun perusteella myönnetyn oleskeluluvan haltijalle liittyvästä oikeudesta tehdä töitä 14 §:ssä säädetyissä rajoissa. Sisäministeriö toteaa lisäksi, että hallituksen esityksen luonnoksesta (sivu 45) puuttuu 1 a §:n 3 momenttia koskevat yksityiskohtaiset perustelut.

Mainitun tutkija- ja opiskelijadirektiiviä koskevan HE 21/2108:n yhteydessä on muutettu muun ohessa lain lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta 3 §:n 2 momentti. Sisäministeriö kiinnittää huomiota, että nyt lausuttavana olevan hallituksen esityksen kyseisen lain muutosesityksen johtolauseessa ei ole huomioitu 3 §:ää koskevaa viimeisintä muutosta, joka on johtunut em. tutkija- ja opiskelijadirektiivin täytäntöönpanosta.

Osastopäällikön sijainen,
maahanmuuttojohtaja

Tuomo Kurri

Johtava asiantuntija

Jarmo Tiukkanen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Sisäministeriö 07.08.2018 klo 13:31. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.